

Andrews University

Digital Commons @ Andrews University

Faculty Publications

2022

Sex to nezachrání (Sex won't save it [marriage])

Petr Činčala

Andrews University, cincala@andrews.edu

Follow this and additional works at: <https://digitalcommons.andrews.edu/pubs>

Part of the [Practical Theology Commons](#)

Recommended Citation

Činčala, Petr, "Sex to nezachrání (Sex won't save it [marriage])" (2022). *Faculty Publications*. 4378.
<https://digitalcommons.andrews.edu/pubs/4378>

This Contribution to Book is brought to you for free and open access by Digital Commons @ Andrews University. It has been accepted for inclusion in Faculty Publications by an authorized administrator of Digital Commons @ Andrews University. For more information, please contact repository@andrews.edu.

Sex to nezachrání

Jákob si Ráchel zamiloval; proto řekl: „Budu ti sloužit sedm let za tvou mladší dceru Ráchel.“ Lában souhlasil: „Lépe, když ji dám tobě než někomu jinému; zůstaň u mne.“ Jákob tedy sloužil za Ráchel sedm let; bylo to pro něho jako několik dní, protože ji miloval. Potom řekl Jákob Lábanovi: „Dej mi mou ženu, má lhůta už uplynula. Toužím po ní.“ Lában shromáždil všechny muže toho místa a uspořádal hody. Večer vzal svou dceru Leu a uvedl ji k Jákobovi, a on k ní vešel. Za služebnici své dceři Leji dal Lában otrokyni Zilpu. Ráno Jákob viděl, že to je Lea. Vyčítal Lábanovi: „Cos mi to provedl? Což jsem u tebe nesloužil za Ráchel? Proč jsi mě oklamal?“ Lában odpověděl: „U nás není zvykem, aby se mladší vdávala dříve než prvorozená. Zůstaň u ní po celý svatební týden a dáme ti i tu mladší za službu, kterou si u mne odsloužíš v dalších sedmi letech.“ (Gn 29,18–27)

Před nedávnem jsem v rámci sobotní školy moderoval diskusi mezi vysokoškoláky na téma „Pokrytectví vzniká ze strachu a ničí lásku“. Když program skončil, přisedl jsem si k jednomu diskusnímu stolu. Po chvíli se na mne s tázavým pohledem obrátil jeden mladík. Už jen jeho výraz napovídá, že mu téma nedává moc smysl.

V následující diskusi se ukázalo, že celé nepochopení vzniklo především proto, že pod pojmem láska viděl pohlavní styk. Napadlo mě, kolik lidí asi vnímá lásku podobně. Je takto prezentována všude kolem nás a společenství věřících se tomu už ani nedokáže bránit. Ale ve skutečnosti lze takové pojetí lásky vystopovat už v dávných dobách.

Podívejme se na Jákobův příběh. Sice o něm čteme, že si Ráchel (na první pohled) zamiloval tak moc, že mu sedm let čekání, během nichž sloužil svému budoucímu tchánovi, přišlo jako chvilka (Gn 29,20). Když ale přišel stanovený čas a Jákob s Ráchel měli vstoupit do posvátného manželského svazku, dojde k nečekanému zvratu. Jákob ztrácí panictví s její sestrou Leou (Gn 29,23).

Neumím si to dost dobře představit, ale Jákob zjistil až ráno, s kým strávil svatební noc. (Odborník na dobové pozadí Starého zákona a můj oblíbený učitel Jiří Beneš by nám k tomu snad mohl říct více.) Když se proti tomu ohradil, jeho nový tchán mu vše jasně vysvětlil. Argumentoval tím, že je u nich zvykem nejprve provdat prvorozenou dceru, a tou byla Lea. Vyzval ho, aby si (sex) s Leou užil celý týden, a teprve pak bude mít společnou ložnici s Ráchel (Gn 29,27). Příběh je známý, záhadou pro mě ale zůstává, proč takovou zásadní věc Jákob nevěděl už během těch sedmi let.

Kontext naznačuje, že Lábanova argumentace nebyla jen výplodem jeho vlastní vypočítavosti (Jákobova dobrovolnická práce mu dobře vynášela), ale mohlo tam jít i o obavy a vliv jeho prvorozené dcery. Sedm let pozorovala, jak to mezi Jákobem a její mladší sestrou Ráchel „jiskří“, možná tiše záviděla a osud jí nepřipadal fér. Mísil se v ní strach, že zůstane „na ocet“, s touhou být také milována. Je opravdu pozoruhodné, jak se (z čista jasna) stala Jákobovou ženou.

Nevíme, co od svatby čekala, ale sňatkem její trápení neskončilo. Po porodu prvního chlapečka říká: „... *nyňí mě už bude můj muž milovat*“ (Gn 29,32). Snad pomůže víc sexu (víc dětí). Její klamná naděje pokračovala i po narození druhého, třetího a dokonce i šestého chlapce (Gn 29,33–35; 30,20). Chtěla si Jákobovu lásku koupit? Nebo si ji vynutit? „Na tom přece není nic špatného, být milována jako Ráchel,“ šla si Lea za svým a na sestru nebrala ohled. Chtěla mít Jákoba víc pro sebe (Gn 30,14.15).

Její mateřství zastínila nenaplněná touha po přijetí. Doufala, že dětmi dosáhne naplnění a manžel si jí začne více vážit. Čím si chtěla koupit Jákobovu lásku? Sexem. Ten se tomu očividně nebránil, ale přesto (anebo právě proto?) Leu moc rád neměl (Gn 29,27–30). Přitom mu dala to, z čeho by byl každý chlap v té době nadšený. Její synové se starali o Jákobova rostoucí stáda a dobře

mu sloužili. On se však ani nepokoušel skrývat, že má raději Josefa (Gn 37,3).

Lejina strategie získat manželovu náklonnost sexem a dětmi nevyšla. Miloval více „bezdětnou“ Ráchel a ochotně za ni Lábanovi sloužil dalších sedm let. Lea byla hořkým symbolem ztráty (panictví). V Ráchel našel svou opravdovou lásku, která se však také neobešla beze ztrát. O Josefa přišel a léta byl ponechán v domněnání, že nežije. Když po porodu druhého syna, Benjamína, zemřela jeho milovaná Ráchel, žalem mu málem puklo srdce. Měl pocit, že přišel o všechno. Opravdu o všechno?

Záchrana na obzoru: Kdo je tvůj otec?

Tady příběh nekončí. Jákob si svůj přístup k dětem zjevně dokázal ospravedlnit. Sám vyrůstal v rodině, kde bylo jedno dítě upřednostňováno na úkor druhého. Nebyl však schopný domyslet, jaký to bude mít na ně dopad. Podívejme se na Josefa. Byl milován, celé dětství rozmazlován, protěžován, rád se chlubil a povyšoval nad ostatní členy rodiny. Jak se z něj stal tak výjimečný člověk? Jak obstál tam, kde ostatní selhávají? Jak se vypořádal s traumatem, když ho prodali do Egypta jako otroka? Jak to, že nezahořkl, když byl potrestán vězením na více než deset let za to, že nepodlehł lá-

kavé, diskrétní a zdánlivě neškodné sexuální nabídce Potífarovy ženy? Jak si navzdory krutému osudu zachoval pozitivní náhled na svět? Proč nezpychl, když se ze dne na den stal druhým nejmocnějším mužem na světě a nepodlehł pokušení zneužít pravomoc ani nedal průchod přirozené touze pomstít se svým bratrům? Že by láska byla víc než sex?

Podívejme se na čtyři nejstarší Lejiny syny, nevlastní bratry Josefa. Nenáviděli ho a pokoušeli se jej zbavit, smrti unikl jen o vlásek. Chladnokrevně obelstili svého otce. Jejich život nesl příznaky nedostatku rodičovské lásky a nefungujícího manželství (postavené na definici lásky – „dám mu víc sexu /dětí/ a bude mě mít rád“). Ruben pohlavně zneužil nevlastní matku, Simeon měl nemanželské dítě, Lévi se spolu se svými bratry podílel na kruté mstě za znásilnění své sestry Díny a Juda využíval služeb prostitutek. Toho využila jeho snacha, aby se domohla svého práva na dítě. Když se dozvěděl, že otěhotněla (neznámo s kým!?), chtěl ji potrestat smrtí.

Co z toho pro nás vyplývá?

Žijeme v době sexuální revoluce, rozvodů, „zahýbání“, genderové plachosti, v době, kdy vystydla láska. Udělejme inventuru a dejme okolnosti svého života do souvislostí. Nebojme se podívat pravdě do očí. Ne nadarmo

Ježíš řekl: „*Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými*“ (J 8,32). Tento výrok zazněl v eskalujícím sporu s židovskými předáky o tom, kdo je jejich otcem. Oni tvrdili, že jsou potomci Abrahamovi, a Ježíš je konfrontoval tvrzením, že jejich otcem je ďábel, protože žijí ve lži. „*Vy konáte skutky svého otce,*“ řekl jim Ježíš. Bránili se protiútokem: „*Nenarodili jsme se ze smilstva (jako ty, Ježíši!), máme jednoho Otce, Boha.*“ Na to jim Ježíš řekl: „*Kdyby Bůh byl váš Otec, milovali byste...*“ (J 8,41.42). (Doporučuji tuto větu přečíst několikrát, až si opravdu sedne.) Kdyby Bůh byl váš Otec, cítili byste se milovaní...

Ježíš vyslovil hlubokou pravdu o lásce, která může v našich životech nastartovat pozitivní změnu. Na jedné straně jsou životní okolnosti, ze kterých plyne naše (in)dispozice ke šťastnému manželství a láskyplné výchově dětí. Na druhé straně je Ježíšova nabídka pozitivní změny: „*Když vás Syn osvobodí, budete skutečně svobodni*“ (J 8,36). (Otcův) Syn nabízí uzdravení a vnitřní svobodu. Jak? Chce z nás opět udělat Boží (milované) děti. Uděláš si čas v klidu, o samotě, abys popřemýšlel(a) nad tím, kdo je tvůj skutečný Otec a jaký to má na tebe dopad? Odpověď může kupodivu souviset nejen s kvalitou našeho manželství, dotýká se i kvality manželství našich dětí...

V úvodním ročníku českého národního týdne manželství v roce 2007 jsme představili slogan „Dobré manžel-

ství není samozřejmostí“. Toto heslo se některým lidem nezamlouvalo, provokovalo k přemýšlení. S tématem NTM 2022 „Ztráty a nálezy“ je to podobné. K dobrému manželství je totiž potřeba *nalézt* lásku a to se neobejde beze *ztrát*. Sex to nezachrání...

Petr Činčala, Ph.D.

*profesor Andrews University v USA,
iniciátor Národního týdne manželství*

